

Mijn buurt:
Eduard Schilderinkstraat in Doetinchem

ONTBIJTDEBAT:
maatschappelijk verantwoord
ondernemen

**Kompan respecteert
het Global Compact**

1/10
jaargang 18

spelenderwijs

MAGAZINE OVER SPELEN IN DE OPENBARE RUIMTE

**DUURZAAMHEID IN
DE WIJK**

zie pag. 12

KOMPAN
Playful Living

1970

De Deen Tom Lindhardt Wils richtte Multikunst Legepladser I/S op. De naam werd al snel gewijzigd in Kompan Multikunst. Het woord Kompan komt van het Deense woord *kumpan*, wat *compagnon* betekent. Kunstenaar Tom Lindhardt Wils ontwerpt sculpturen in vrolijke kleuren. Dit vormt de basis voor de onderneming.

UITGEVER:

Kompan bv, Zaltbommel

**CONCEPT EN
REALISATIE:**

Scripta Media bv, Amsterdam

**ARTDIRECTION/
VORMGEVING:**

Marie-Louise Blom

MEDEWERKERS:

Remco Bohle, Dorine Boon,
Yolande Gastelaars,
Hollandse Hoogte, Anjo Kan,
Wil Koning, Kasper Marinus,
Raquel Mourik, Barbara
Schilthuis, Annemieke Wolff

REDACTIEADRES:

Scripta Media
t.a.v. redactie Spelenderwijs
Nieuwe Herengracht 47
1011 RN Amsterdam
awolff@scripta.nl

KOMPAN

Schimminck 13
Postbus 2059
5300 CB Zaltbommel
telefoon: (0418) 68 14 68
fax: (0418) 68 14 99
e-mail:
kompan.nl@kompan.com
internet:

www.kompan.nl

Spelenderwijs is het tijdschrift voor iedereen die geïnteresseerd is in spelen in de openbare ruimte en wordt u aangeboden door Kompan. Kompan is een dynamische onderneming gespecialiseerd in het ontwikkelen van unieke speeloplossingen. Kompan heeft een duidelijke visie over spelen en deelt haar kennis en ervaring graag met u.

Duurzame en praktische oplossingen in een complexe, veranderende maatschappij

Oog voor de wereld om ons heen

Kompan bestaat veertig jaar! Ter gelegenheid hiervan organiseerden we onlangs een ontbijtdebat over duurzaam investeren in de leefomgeving van kinderen en jongeren. Centraal stond het thema: maatschappelijk verantwoord ondernemen, meer specifiek de drie P's: *people, profit en planet*. We voegen daar een vierde P aan toe, van *playful living*. Al veertig jaar is dat namelijk het motto van Kompan.

In de tien jaar dat ik bij Kompan werkzaam ben, zet het bedrijf zich enthousiast in om met duurzame en praktische oplossingen te komen in een complexe, steeds veranderende maatschappij. We hebben dat nooit van de daken geschreeuwd. Maar werkten daar integer aan waarbij we ons best deden om voorop te blijven lopen. Dit doen we nog altijd, samen met onze opdrachtgevers en vanuit een gezamenlijk gevoel van betrokkenheid. Maatschappelijk verantwoord ondernemen is een manier van ondernemen die gericht is op een duurzame balans tussen mens, milieu en winstgevendheid. Zowel op korte als langere termijn. Voor Kompan betekent maatschappelijk verantwoord ondernemen dat we oog hebben voor de wereld om ons heen en voor maatschappelijke vraagstukken. Niet alleen vanuit commercieel oogpunt als onderdeel van de bedrijfsvoering, maar ook vooral vanuit onze positie als experts in de inrichting van de openbare ruimte. In deze *Spelenderwijs* leest u er alles over.

Met vriendelijke groet,

Willem van Veenendaal, algemeen directeur

WilVee@kompan.com

1972

Bert Baas richt in Nederland de eenmanszaak Speelhout op.

1974

Speelhout verwerft het exclusieve importeursrecht van Kompan-producten op de Nederlandse markt.

EDUARD SCHILDERINKSTRAAT DOETINCHEM

Wat:

X-ercise, outdoor-fitness toestellen van Kompan

Waar: Eduard Schilderinkstraat in de wijk Overstegen te Doetinchem

Outdoorfitness

Een outdoor-fitnesslocatie is een openbare, vrij toegankelijke en laagdrempelige sportvoorziening in de open lucht, in het bijzonder bedoeld voor senioren. Kompan heeft op meerdere locaties in Nederland X-ercise-fitnessplekken gerealiseerd.

X-ercise

Op de toestellen kunnen senioren verschillende oefeningen uitvoeren ter versterking van de spieren en ter bevordering van het uithoudingsvermogen en de flexibiliteit. Daarnaast heeft regelmatig bewegen een positief effect op het geheugen en is samen sporten goed om de sociale contacten te onderhouden. Voorbeelden van toestellen zijn de Flex Wheel, waarmee de torso wordt versterkt en de houding verbeterd; de Body Flexer, om het bovenlijf mee te trainen; en de Power Bike, om op te fietsen. Eén toestel kan meerdere oefeningen omvatten.

WILT U HET VOLLEDIGE ONDERZOEKSRAPPORT?
Mail kompan.nl@kompan.com. Meer informatie over X-ercise vindt u op www.kompan.nl

Onderzoek

Het W.J.H. Mulier Instituut heeft in opdracht van Kompan en de Gelderse Sport Federatie de effecten van deze outdoor-fitnesslocatie onderzocht. De drie belangrijkste redenen voor het gebruik van de locatie zijn plezier, verbetering van de conditie en contact met leeftijdsgenoten. De meest gebruikte toestellen zijn de Body Flexer, Power Bike, Flex Wheel en Cross Trainer.

Beweeguur

In Doetinchem organiseert de gemeente in samenwerking met de Gelderse Sport Federatie een wekelijks beweeguur voor senioren. Deelnemers in de leeftijd van 64 tot en met 85 jaar beoordelen dit beweeguur op een schaal van 1 tot 10 met een 8. Als belangrijkste voordelen noemen ze de prettige sfeer, de goede begeleiding en het in beweging zijn. Maar liefst 60 procent van de deelnemers maakt ook naast het beweeguur gebruik van de locatie. Kortom, X-ercise draagt bij aan de lichamelijke en mentale gezondheid van senioren!

1981

Kompan behaalt het certificaat TUV-keuring overeenkomstig DIN 7926-norm.

1982

Speelhout richt de Werkgroep Inrichtingsnormen Speelruimten op. Dit initiatief is uitgegroeid tot een werkgroep onder de vleugels van de Stichting Consument en Veiligheid.

Ontbijtdebat maatschappelijk verantwoord ondernemen

PEOPLE, PLANET, PROFIT EN... PLAYFUL LIVING

Ter gelegenheid van haar veertigjarig jubileum organiseerde Kompan een ontbijtdebat over duurzaam investeren in de leefomgeving van kinderen en jongeren. Acht deskundigen, met verschillende achtergronden, jongleerden soepel met de *Triple P* en voegden daar een vierde P aan toe: *Playful living*, het adagium van Kompan.

Tekst Raquel Mourik, foto's Remco Bohle

Den Haag, krachtwijk Transvaal: slooppanden, bouwputten en een smeltkroes van nationaliteiten. In het buurtcentrum Atrium-Julianakerk werd een Turks ontbijt geserveerd voor de acht deelnemers van het debat. Centraal stond het thema maatschappelijk verantwoord ondernemen, meer specifiek de drie P's: *people, profit en planet*. Acteur Peter Faber, die het debat leidt, neemt de aanwezigen in gedachten mee naar IJburg (Amsterdam), waar hij woont. 'Er zijn een paar open plekken in

mijn omgeving', schetst hij. 'Het zijn plekken waar kinderen graag spelen. Normaal worden die snel volgebouwd, maar nu de bouwmarkt is ingestort blijven ze open en kunnen kinderen er blijven spelen. Het streven naar *profit* gaat niet altijd goed samen met *playful living*. Wat is volgens jullie een belemmering voor *playful living*?' Stadsvernieuwingsprojecten kunnen soms best kindvriendelijker, vindt Willem van Veenendaal. 'Ontwikkelaars zouden eens vaker met kindergen naar hun projecten moeten

kijken. Aangenomen wordt dat als een kind zich prettig voelt in zijn omgeving, het zich later ook meer verbonden zal voelen met de buurt of wijk. Maar hoe krijgen we kwaliteit in de openbare ruimte? Oftewel, stenen stapelen versus samenlevingsopbouw.' Liliane Geerling verbaast zich vooral over het gebrek aan inspraak. 'In Gent is er een jeugddienst die ervoor zorgt dat kinderen en jongeren kunnen meepraten over het jeugdbeleid van de stad. Dat soort ideeën moet in de genen komen van mensen die de beslissingen

'Als inrichters van buitenruimte werken wij met "groene vingers". Dit betekent scheiding van diverse materialen, recycling en gebruik van natuurlijke bestrijdingsmiddelen, alsmede de ontwikkeling en toepassing van duurzame veiligheidsondergronden voor speelvoorzieningen. En het betekent ook een continu streven naar cradle-to-cradle op meerdere vakgebieden (o.a. in samenwerking met TNO); Xander van Vliet, directeur Van Vliet Buitenruimte b.v.

nemen. Daar moet je volhardend in zijn. Ik woon in Rotterdam-Noord, daar roepen ze de ene dag dat ze kindvriendelijk zijn en de volgende dag vertelt mijn dochter me dat de speeltuin dichtgaat. Beleidsmakers zeggen dat ze kinderen serieus nemen, maar de praktijk is vaak anders. In Rotterdam ben ik betrokken geweest bij Duimdrop. Kinderen van vier tot veertien jaar kunnen speelgoed lenen dat wordt bewaard in zeecontainers in verschillende wijken. In 1993 werd de eerste Duimdrop geopend, maar er is

nog altijd geen personeel geregeld dat toezicht kan houden. En dat in een rijk land als Nederland...' Majone Steketeer knikt: 'Wat ik erg vind, is dat kinderen geweerd worden uit de openbare ruimte. Omwonenden van scholen klagen over kinderen die lawaai maken. Daar worden zelfs processen over gevoerd.' Volgens Radboud Engbersen maakt de 'heilige' auto het moeilijk om tot een goede publieke ruimte te komen. 'Vanwege het verkeer breng ik mijn kinderen tot elf jaar zelf naar school. Ik ben heus geen bangerik, maar het →

WIE IS WIE:

Peter Faber: acteur en motor achter de Peter Faber Stichting. Met deze stichting wil Faber het zelfbewustzijn en perspectief van hangjongeren verbeteren door theaterprojecten, trainingen en workshops. Met 25 jongeren uit Tuindorp Oostzaan maakte hij de speelfilm *Hangen of leven*, vrij vertaald naar Shakespeare's monologen. Op 17 mei was de officiële première. Meer info over de stichting is te vinden op: www.peterfaberstichting.nl

- Radboud Engbersen:** programmaregisseur Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting (SEV).
- Liliane Geerling:** adviseur bij BVR, een ruimtelijk adviesbureau in Rotterdam.
- Bart van der Linden:** directeur van FSC-Nederland, de organisatie die zich internationaal bezighoudt met verantwoord bosbeheer.
- Camilla Meijer:** omgevingspsychologe. Deed veel onderzoek naar stedelijke vernieuwing en bewonersbehoeften in Geuzenveld-Slotermeer in Amsterdam.
- Karin Mulder:** omgevings-technologe. Werkt aan een stadsbos, een therapietuin en de kindvriendelijke woonomgeving.
- Leeke Reinders:** antropoloog aan de TU Delft. Deed onderzoek naar jongeren in Parijse buitenwijken.
- Majone Steketeer:** onderzoeker bij het Verwey-Jonker Instituut. Betrokken bij het *Kinderen in tel-* onderzoek, dat de leefomstandigheden van jongeren in kaart brengt.
- Willem van Veenendaal:** algemeen directeur Kompan Benelux/Duitsland.

1986

Kompan wordt genoteerd aan de Copenhagen Stock Exchange in Denemarken.

1988

Introductie 10+ programma door Kompan.

1992

Kompan International A/S wordt opgericht.

is gewoon gevaarlijk. Verder zie ik dat volwassenen een enorme drang hebben om speelruimten veilig en daarmee voorspelbaar te maken. De natuurspeeltuinen in Rotterdam zijn geweldig, maar ook daar vind je een zekere mate van voorspelbaarheid. Simpelweg omdat we de gevaren eruit hebben willen halen.' Karin Mulder herkent dat. Op participatieavonden gaat zij het gesprek aan met ouders. 'Als ik hun vraag wat voor speelruimte zij voor hun kinderen willen, dan zeggen ze: doe maar een wipkip. Maar vraag je ze wat ze zelf leuk vonden als kind, dan komen ze met spannende, avontuurlijke dingen. Dat vinden

kinderen van nu nog steeds leuk.' Leeke Reinders: 'Dat doet me denken aan de Torteltuin uit *Pluk van de Petteflet*. De tuin ligt lekker uit het zicht. Kinderen vinden het er leuk, maar volwassenen vinden het een vieze troep. Kinderen zoeken altijd de mazen. Ze willen onder het toezicht van hun ouders uit. Volwassenen willen ruimtes ordenen, maar je moet ze juist laten ontstaan.' Bart van der Linden biecht op: 'Ik heb ermee geworsteld mijn dochter te laten gaan. Stel dat ze een hersenschudding krijgt of zichzelf snijdt... Ik woon op een boot. Op een dag zouden we ergens naartoe gaan en was ik haar kwijt. Ik was in alle staten,

maar ze zat gewoon in de auto op me te wachten.' 'Wij willen te veel organiseren', meent Majone Steketee. 'Er wordt te veel in segmenten gedacht. Er is geen afstemming tussen verschillende partijen. Iedereen dient zijn eigen belang en niemand weet waar de ander mee bezig is.'

Hoop

Tijd om het debat een positieve draai te geven. 'Wat stemt jullie hoopvol?' vraagt Peter Faber. Radboud Engbersen noemt de 'otterpleinen'. Otterpleinen zijn pleinen waar de buitenruimte van hoge kwaliteit is, zodat mensen er graag komen, in het bijzon-

1992

Kompan behaalt het kwaliteitscertificaat ISO/DIS 9001.

1992

Kompan behaalt het KOMO-certificaat.

der meisjes. De naam verwijst naar het feit dat de aanwezigheid van otters in de natuur de beste indicator is van schoon water. Engbersen noemt meisjes 'de otters van de stadsecologie'. De aanwezigheid van spelende meisjes in de buitenruimte duidt op een goede kwaliteit van het gebied. Camilla Meijer neemt het woord: 'Ik vind het positief dat er steeds meer aandacht komt voor de economische baten van buiten spelen. Als wij claimen dat buiten spelen integraal moet worden aangepakt, dan moeten we dat met cijfers kunnen staven. Overgewicht bij kinderen bijvoorbeeld kost veel geld. Als je dat in

cijfers uitdrukt, kun je daarmee overtuigen.' Majone Steketee vertelt dat het Verwey-Jonker Instituut de komende vier jaar onderzoek gaat doen in Rotterdam. 'Iedereen zegt dat buiten spelen zo goed is, maar eigenlijk is dat nog nooit wetenschappelijk bewezen. Dat gaan wij onderzoeken.' Ook Willem van Veenendaal is betrokken bij een belangrijk onderzoek. TNO gaat namens de branchevereniging Spelen bekijken wat de economische en sociale waarde van spelen is. Van Veenendaal is voorzitter van de vereniging. 'Steeds meer gezinnen trekken weer richting de stad', weet Radboud Engbersen.

'Zij stellen hogere eisen aan hun leefomgeving en dat stemt mij hoopvol. Wij hebben een team opgericht dat gaat inventariseren wat ze dan precies willen. Dat team bestaat onder meer uit een antropoloog, een stedenbouwkundige en een veiligheidsdeskundige. Sinds april rijden ze door het land.' Karin Mulder reageert enthousiast. 'Het is mooi te zien dat mensen uit verschillende vakgebieden eindelijk samen gaan werken. Vroeger werd gedacht dat die extra spelers aan tafel alleen maar meer kosten. Tegenwoordig wordt ingezien dat zij juist meer opleveren.' ■

Ontbijtdebat

TRANSVAAL

Het ontbijtdebat werd afgesloten met een rondleiding door de Haagse achterstandswijk Transvaal. In deze wijk wordt al twintig jaar gebouwd en gerenoveerd. Het is een dichtbevolkte buurt, waar veel verschillende nationaliteiten samenkomen. In het hart van de wijk bevindt zich Wijkpark Transvaal. Het is een ontmoetingsplek voor jong en oud. Er staan bankjes, er is gras en kinderen hebben de ruimte om zich uit te leven. Midden op het plein staat het huisje van Haagse Hopjes. Het is een variant op het Rotterdamse Duimdrop. Kinderen kunnen bij vrijwilligster Joke van den Boomen speelgoed lenen. De eerste speelgoedcontainer werd in 1996 geplaatst op het Kaapseplein. Inmiddels zijn er vijf locaties en een hopmobiel. In totaal worden zo'n 8300 kinderen bediend.

1994

Speelhout wordt volledig overgenomen door Kompan.

1994

Certificering Kompan DS/EN ISO 9002.

1995

Kompan gebruikt nieuw verduurzamingsmiddel Tanalith.

NIEUW →

KOMPAN RESPECTEERT HET GLOBAL COMPACT

Kompan werkt volledig volgens het Global Compact van de Verenigde Naties. Dit Compact stimuleert maatschappelijk verantwoord ondernemen. Kompan onderschrijft de beginselen op het gebied van mensenrechten, arbeidsomstandigheden, milieubescherming en corruptiebestrijding.

Kompan is van nature al jaren maatschappelijk verantwoord bezig. Vooral als je kijkt naar de P van *planet*, heeft Kompan de zaken goed voor elkaar. Zo is het bedrijf al sinds 1994 ISO 14001-gecertificeerd en levert het al vanaf 2001 FSC-gecertificeerd hout. In het kort wil dat zeggen dat men er werkt volgens een nauwgezet milieumanagementsysteem dat beschrijft waar het bedrijf zich aan houdt en welke doelen het stelt. Algemeen directeur Willem van Veenendaal: 'Wij waren hier gepast trots op, maar hebben dat nooit met veel tromgeroffel naar buiten gebracht. We zien nu in dat het belangrijk is om te laten zien wat je in je hebt. De maatschappij, stakeholders en klanten willen graag weten wie je bent en wat je doet. Kompan zal zich daarom minder introvert opstellen als het gaat om maatschappelijk verantwoord ondernemen.'

Tekst: Raquel Mourik

Respect voor het milieu

Kompan produceert naast ISO 14001 ook volgens ISO 9001. Beide systemen zijn uitgebreid gedocu-

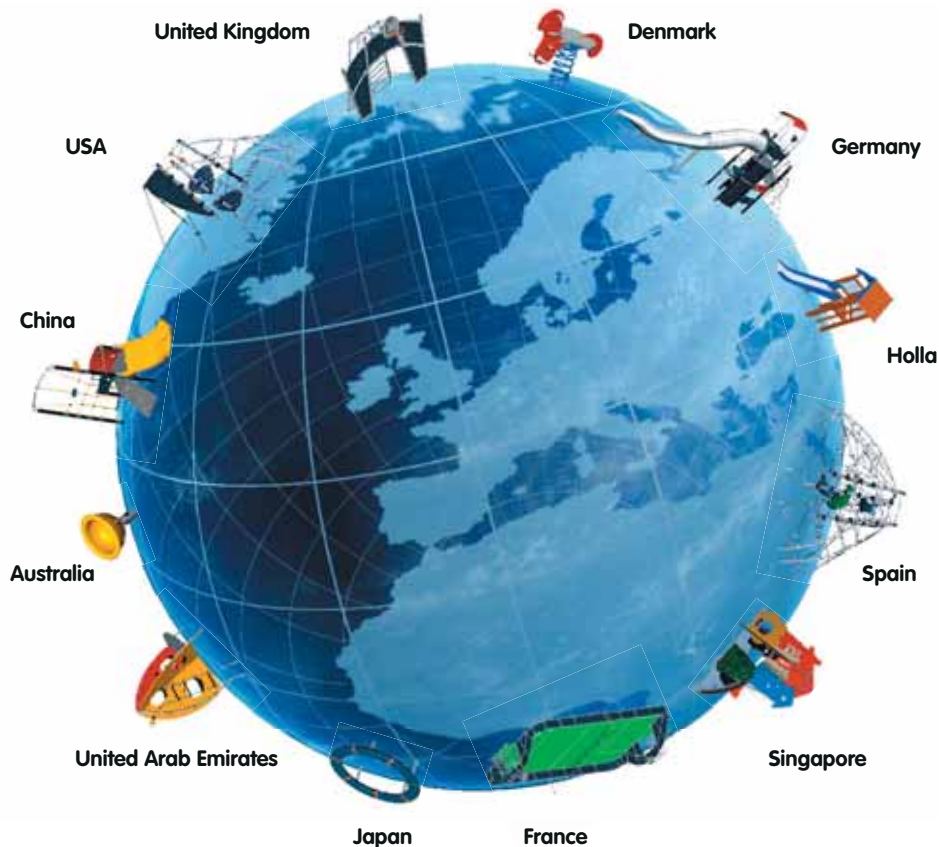
menteerd in het Kompan Proces Systeem (KOPS). Met KOPS worden alle processen door het hele bedrijf gevolgd met strikt omschreven doelen en controlepunten. Zo worden er bij de productontwikkeling besluiten genomen op basis van: recyclepotentieel en belasting bij verbranding, hergebruik van de materialen en geen kritische stoffen of materialen (bijvoorbeeld pvc of impregneermiddel met arsenicum). Ook de toeleveranciers worden geëvalueerd volgens een nauwkeurig omschreven proces waarin de Supplier Selection Scorecard leidend is. Kompan beoordeelt de toeleverancier daarbij op: gedragsregels, kwaliteit, materiaalspecificatie, milieumanagementsysteem, productieproces en technologie, logistiek, solvabiliteit en arbeidsomstandigheden. Van Veenendaal: 'Onze visie inzake het gebruik van grondstoffen, energieverbruik en afvalmanagement sluit aan bij de cradle-to-cradlefilosofie. Producten worden ontworpen en geproduceerd zodat aan het einde van de productlevenscyclus de materialen hergebruikt kunnen worden voor nieuwe minimaal

1996

Kompan International A/S wordt voor het grootste deel verkocht aan Kirbi Invest A/S. Kirbi is onder andere eigenaar van Lego Dacta, van de beroemde kunststof bouwsteentjes.

1996

Kompan behaalt het milieumanagementcertificaat DS/EN ISO 14001.

gelijkwaardige producten of verantwoord verbrand kunnen worden waardoor er “groene” energie wordt opgewekt. Het resultaat is een duurzame productstroom waar geen afval overblijft dat niet hergebruikt of verantwoord verbrand kan worden. Sinds 1 april bieden wij onze afnemers, voor wie we de toestellen installeren, aan om de Kompan-speeltoestellen die vervangen worden kosteloos af te voeren. Omdat wij weten welke grondstoffen in het verleden zijn gebruikt, garanderen wij verantwoorde recycling dan wel verbranding. Voor de toekomst reserveren we een verwijderingsbijdrage voor elk verkocht toestel zodat wij onze beloftes inzake het hergebruik of verantwoord verbranden kunnen garanderen.’

Goed milieuverhaal

Kees Groeneweg van Nooijen Terreininrichting – het bedrijf dat alle montage- en installatiewerkzaamheden voor Kompan in Oost- en Zuid-Nederland uitvoert – vertelt: ‘We zijn van oorsprong een hoveniersbedrijf en daarom altijd met de natuur

bezig. Klanten vinden dat ook belangrijk. Zij letten er steeds vaker op of bedrijven een goed milieuverhaal hebben.’ Xander van Vliet van cultuurtechnisch hoveniersbedrijf Van Vliet, installatiepartner in Noord-Nederland: ‘Dat merken wij ook, zowel bij particulieren als bij zakelijke opdrachtgevers. In de opzet voor aanbestedingen komen wij ook steeds meer milieueisen tegen. Als onderneming zullen wij in ieder geval altijd streven naar milieuvriendelijke projecten. Daarom zijn wij enthousiast dat wij dit exclusief met Kompan gaan uitvoeren.’ Op de materialenwijzer kan de klant precies lezen wat er met welk onderdeel gebeurt. Groeneweg en Van Vliet zijn er klaar voor. Kees Groeneweg: ‘We gaan heen met een vrachtwagen met nieuwe speeltoestellen en komen terug met een wagen vol gebruikte materialen. Het is natuurlijk ook milieuvriendelijker om met een volle auto te rijden dan met een lege. Ik zie alleen maar voordelen. Ik hoop dat veel klanten hier de meerwaarde van inzien.’ ■

Gitte Zmuda Jensen werkt sinds 1 maart van dit jaar bij de Kompan Groep als quality manager. In haar functie is zij onder meer verantwoordelijk voor het beleid op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen (mvo).

‘We hebben besloten ons te committeren aan het Global Compact van de Verenigde Naties. De tien beginselen in dit verdrag gaan over mensenrechten, werkomstandigheden, milieu en anticorruptie. Voor wat betreft het milieu komen onder meer afvalverwerking, de ontwikkeling van milieuvriendelijke technologieën, maar ook het cradle-to-cradle-principe aan de orde. Andere speerpunten zijn het duurzaam bewaken van onze ISO 14001-doelen en -richtlijnen. Binnen het ISO 14001 zijn wij nadrukkelijk bezig met het monitoren van energieverbruik en CO₂-emissie. Immers de directie beoordeelt jaarlijks of het milieumanagementsysteem nog steeds goed werkt.’

1993

Kompan behaalt de certificering wettelijk erkende Europese normering NEN-norm 3274.

1993

Speelhout neemt deel aan Milieuprogramma TNO.

1993

Speelhout tekent convenant tropisch hout (ITHO).

ACHTER-GROND →

EEN EIGEN PLEK VOOR TIENERS

Tieners en jongeren die op straat rondhangen, gemeenten reageren vaak met repressieve maatregelen. Dat kan toch ook anders? Kompan benadert het positief en biedt het concept **GROUND: een ontmoetingsplek voor tieners en jongeren.**

Steeds meer gemeenten zien in dat zij meer bereiken met een benadering vanuit tieners en jongeren zelf. De wijk of de buurt is een ruimte waar jongeren spelen, ontdekken en ontmoeten. Zij kunnen en willen zich nog laten verrassen door omgevingsfactoren en zintuiglijke waarnemingen en zijn vaak de meest intensieve gebruiker van die openbare ruimte. Dat geldt voor iedere wijk, maar de vragen rond de sociaal-pedagogische kwaliteit of juist het ontbreken ervan komen het meest aan de orde in wijken die onder druk staan. Immers, het zich al dan niet verbonden voelen met de omge-

ving begint reeds in de kindertijd. Het concept GROUND sluit daar naadloos op aan.

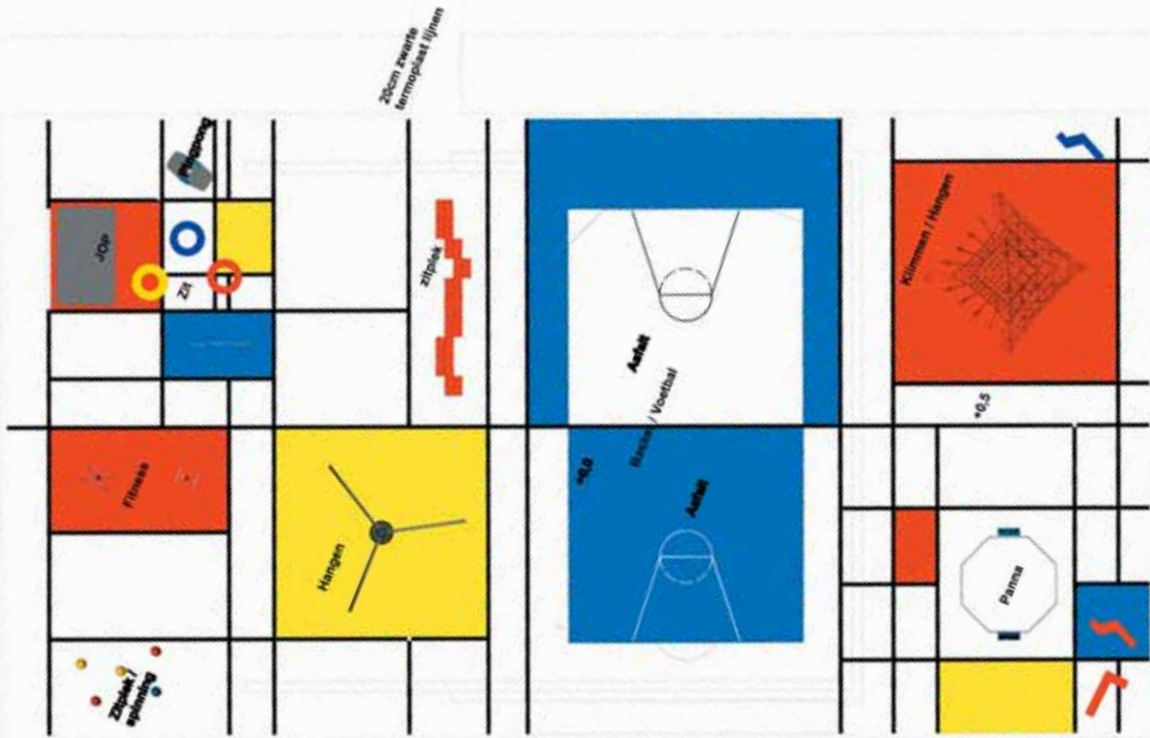
Recht op ruimte

In Assen was de gemeente zich bewust dat jongeren recht hebben op een plek in de openbare ruimte en dat die er eigenlijk niet voor hen was. De wethouder stelde een miljoen euro beschikbaar om in iedere wijk een 12+ inrichting te realiseren. Dat was de eerste belangrijke stap, maar wat moest er precies komen? Dat moesten de jongeren maar zelf komen vertellen. Lubbo Sap was als wijkbeheerder nauw bij het

overleg betrokken: 'Voordat we met elkaar in discussie gingen, zijn eerst de locaties in beeld gebracht die bestemmingsplanmatig en qua ruimte geschikt zijn. Vervolgens hebben we de jongeren uitgenodigd. Daar kwamen per wijk zo'n vijftig à zestig meisjes en jongens op af en toen kon de discussie beginnen. Wat willen jullie hebben? Wil je een kunstgrasveld of wil je juist een asfaltpleintje hebben, hoe moet de inrichting eruitzien, zeg maar wat je wilt. Voetbal, basketbal; binnen de financiële kaders was veel mogelijk. De jongeren hebben daar een heel duidelijke keuze uitgesproken.

'Schrijf bij aanbestedingen hout met het FSC-keurmerk voor. U stimuleert hiermee milieuvriendelijk en economisch verantwoord bosbeheer met alle aandacht voor de mensen die van het bos afhankelijk zijn. Daarnaast draagt u bij aan bescherming van bossen in de hele wereld. Een keuze voor FSC is dan ook zichtbaar maatschappelijk bewust ondernemen en daar kunt u trots op zijn.' Bart van der Linden, directeur FSC Nederland

Ontwerp van een GROUND in Maastricht

Voornamelijk kunstgras, want er moest sowieso gevoetbald worden. En er moest iets voor meiden komen. Zij willen graag kijken naar de jongens die aan het voetballen zijn. Dus er moest ook een leuke plek bij komen waar het gewoon leuk ver-toeven is. Vanuit die filosofie zijn we aan het ontwerpen geslagen.'

Hyves

Assen heeft bijna alles kunnen realiseren wat de jongeren wilden. Lubbo: 'Vanuit de discussie hebben de jongeren in de wijk Peelo gekozen voor een multicourt met voetbal, volleybal en basketbal, maar ook om te klimmen en klauteren en elkaar te ontmoeten. Voor de realisatie van de GROUND is gekozen voor het voorstel van Kompan. Hun jongerenwerkers concludeerden dat er naast een multifunctioneel sportveld een

uitdagende plek moest komen waar je gewoon kunt hangen en af en toe kunt spelen. Ze hebben een soort catwalk met niveauverschillen voorgesteld. We hebben er Bloqx bij gezet, waarop de jongeren konden klimmen, want dat stond ook op hun wensenlijstje. Dat hele plan hebben we via Hyves en persoonlijke gesprekken met de jongeren gecommuniceerd en dat is nu ook gerealiseerd. Met groot succes mag ik wel zeggen.'

Variatie

In principe zijn alle wijken nu voorzien van 12+ GROUND-plekken. Het was opvallend dat de jongeren per wijk voor heel verschillende dingen hebben gekozen. De speelplekken variëren van een groot voetbalveld of een badmintonplaats tot een sportveld met fitnessapparaten. Lubbo: 'De jongeren zijn er blij mee en

de buurtbewoners hebben minder "last" van hangjeugd in hun buurten. Afhankelijk van hun leeftijd kunnen ze nu met elkaar chillen of gewoon lekker bewegen.' ■

GROUND IN JUBBEGA

Ook in Jubbega, gemeente Heerenveen, zijn inspraakrondes met jongeren gehouden. Jongerenwerker Auke Zandstra van de Stichting Caleidoscoop (welzijnsinstelling) hoorde al jaren van de jongeren dat er behoefte was aan een eigen plek om bij elkaar te komen. 'In Jubbega was er helemaal niets voor jongeren tussen de tien en zestien jaar. De gemeente en Caleidoscoop zijn met ze in gesprek gegaan en we hebben hun wensen geïnventariseerd. Op basis van die gesprekken heeft Kompan een GROUND-ontwerp gemaakt en dat gaan we uitvoeren. Het is een multifunctioneel speelveld geworden met een hangplek, een sportterrein waar ze kunnen voetballen en korfballen, een paar heuvels om te crossfietsen en een skatebaan. We hopen in het najaar te gaan bouwen.'

**DE ACHTER-
GROND →**

1997

Kompan International A/S fuseert met Kompan A/S.
De naam van de onderneming wordt Kompan A/S.

1997

De naam Speelhout verandert in Kompan bv.

DUURZAAMHEID IN DE WIJK

'Maatschappelijke betrokkenheid betekent voor mij in het project Mortiere in overleg met bewoners een speellocatie in een woonwijk gezamenlijk vormgeven. Zij zijn tenslotte de eindgebruikers van zo'n plek. Gelet op de centrale ligging van het park met de speeltoestellen binnen het plan Mortiere, fungeert dit tevens als sociale ontmoetingsplaats voor bewoners.'

Rob Wouters, projectleider Consortium Mortiere Middelburg

Duurzaamheid gaat over meer dan alleen het milieu. Ook sociale en economische aspecten maken deel uit van maatschappelijk verantwoord en duurzaam bouwen en ondernemen. Kernpunt is dat we tegemoetkomen aan dat wat we vandaag nodig hebben, zonder datgene wat toekomstige generaties nodig hebben in gevaar te brengen. Een inventarisatie van duurzaamheid in de wijk.

Tekst: Wil Koning, Foto's: Hollandse Hoogte

1998

Kompan behaalt milieucertificering EMAS.

1998

Kompan introduceert de nieuwe, innovatieve productlijn Kompan Galaxy.

'Duurzaam inkopen is een streven van iedere gemeente, zo ook van de gemeente Assen. De truc is nu om de eisen en wensen van de gemeente op een correcte manier te vertalen naar een bestek dat door iedere leverancier of producent van speeltoestellen op een eenduidige manier wordt geïnterpreteerd. De uitdaging voor de leverancier ligt in het juist en volledig beantwoorden van de vragen.'

Hans de Raaff, clusterhoofd Planning en Logistiek Gemeente Assen

Stedelijke vernieuwing gaat om meer dan alleen renovatie

Tik bij Google duurzaamheid in en het aantal links is ontelbaar. Grasduinen door de artikelen over stedelijke vernieuwing leert dat duurzaamheid inmiddels een zeer breed terrein beslaat. Willen we duurzame wijken creëren, dan zullen we moeten definiëren wat er allemaal bij komt kijken. Welke aspecten spelen een rol bij de investering in duurzame wijken?

Sociale aspecten

Kanaleneiland is een oude Utrechtse volksbuurt uit de jaren zestig van de vorige eeuw. Veel woningen zijn verouderd en voldoen niet meer aan de eisen van deze tijd. Daarnaast is er sprake van een forse buurtproblematiek: onveiligheid, vernieling, vervuiling en een tekort aan groen en speelplekken. Wijkverbetering en stedelijke vernieuwing hebben dus niet alleen met wonen te maken, maar ook met werken, leren, integreren, spelen, ontmoeten en veiligheid. De politieke en maatschappelijke aandacht voor de leefbaarheid in (achterstands)wijken bevordert het bewustzijn dat stedelijke vernieuwing om meer gaat dan renovatie. Aanpak van problemen, juist in achterstandswijken, vraagt om een complex besluitvormingsproces en een gerichte visie op wonen en leven. Kanaleneiland krijgt als 'krachtwijk' extra hulp. De gemeente Utrecht ontwikkelt samen met onder meer woningcorporaties, ondernemers, welzijnsinstellingen en politie een actieplan.

Duurzaamheid en energie

Duurzaamheid gaat ook over het besef dat grondstoffen op deze aarde eindig zijn. De effecten van ons handelen nu zijn gigantisch. We willen onze klein- en achterkleinkinderen niet opzadelen met een verarmde leefomgeving. Gelukkig leidt dit besef tot concrete actieprogramma's die naast de sociaal-maatschappelijke aspecten ook rekening houden met klimaat en energie, milieu en leefomgeving,

watermanagement en mobiliteit. De meeste winst is te behalen met de reductie van de CO₂-uitstoot door duurzaam te (ver)bouwen. Meer groen en water in de openbare ruimte heeft een gunstig effect. Daar komt het gebruik van natuurlijke, gezonde materialen om de hoek kijken. Maar ook maatregelen op het gebied van energiebesparing: duurzame energie door bijvoorbeeld zonnecellen te plaatsen of tappunten voor elektrische energie te creëren.

Wonen en zorg

In een blad dat zich richt op het belang van speelvoorzieningen voor kinderen, wordt weinig over ouderen geschreven. Toch hoort een geschikte woonomgeving voor ouderen zeker ook bij het begrip duurzame wijken. Nederland vergrijsd en onze ouderen, maar ook mensen met een beperking, moeten geschikt kunnen wonen. Multifunctionele woonzorgcentra vragen een plek in de wijk. Waar dertig jaar geleden de bejaardenhuizen als paddenstoelen uit de grond rezen, is nu de vraag naar zelfstandige woningen met zorg in de buurt sterk groeiend.

Leefbaarheid in de wijk

Wat maakt een wijk prettig leefbaar? Naast bovengenoemde aspecten wordt het woongenot ook bepaald door de omgeving. Hoe staat het met de openbare ruimte, is er genoeg groen en water, kunnen kinderen goed buiten spelen en sporten? In de omgeving ontmoeten mensen en kinderen elkaar, gaan ze uit en doen ze hun boodschappen. De multifunctionaliteit vereist een optimale samenwerking tussen alle partijen: gemeente, woningcorporaties, ondernemers, stedenbouwkundigen, bewoners, enzovoort. Ook Kompan schuift graag aan bij de discussies over de inrichting van de openbare ruimte. Bundeling van deskundigheid resulteert in tegemoetkoming aan de wensen van bewoners en gebruikers én van investeerders.

METEN VAN DUURZAAMHEID

Duurzaamheid kan worden gemeten. De DPL-methode (DuurzaamheidsProfiel van een Locatie) is een rekenprogramma dat voor het ministerie van VROM is ontwikkeld door TNO en IVAM. Met de DPL-methode wordt een (plan voor een) stadswijk op 24 duurzaamheidsaspecten doorgerekend. Het programma geeft voor elk van deze 24 criteria een rapportcijfer, van 0 tot 9. Zo zou een wijk die aan alle voorschriften voldoet, maar

waar geen speciale milieuvorzieningen zijn getroffen, op een score van 6 uitkomen. Het programma wordt gebruikt om de duurzaamheid van een wijk te toetsen en om verbeterpunten te identificeren. De methode is al in tachtig wijken in Nederland toegepast. Geen wijk scoorde tot nu toe hoger dan Erasmusveld Den Haag. Erasmusveld is een nieuwe woonwijk in Den Haag met 750 woningen, met veel groen, volkstuinten, sport en waterpartijen. De wijk is energieneutraal

en niet aangesloten op het energienet of op de riolering: alle afval wordt hergebruikt en bijvoorbeeld omgezet in energie. De wijk scoort een rapportcijfer 8 op duurzaamheid. Die score is in Nederland uitzonderlijk hoog. Dat cijfer verdient de wijk vooral door de energiehuishouding, het waterbeheer, de bodemkwaliteit, de afwezigheid van geuroverlast, de bereikbaarheid met openbaar vervoer en het groen in de wijk. Op negen van de 24 criteria scoort het plan zelfs een 9.

DUURZAAM BOUWEN

Het doel van duurzaam bouwen is het beperken van de belasting van bouwactiviteiten voor mens en milieu. Denk aan milieuproblemen zoals uitputting van grondstoffen, vervuiling van het milieu door winning en verontreiniging van het (binnen)milieu. Bij de keuze van materialen moet daarom

rekening worden gehouden met de effecten die deze materialen op het milieu hebben gedurende de hele cyclus van het bouwproces: van winning van grondstof tot en met de sloop van een gebouw.

De laatste dertig jaar heeft de doestelling van duurzaam bouwen zich ontwikkeld van kleinschalige projecten tot een milieuvisie die tot alle sectoren van de bouwwereld is doorgedrongen. Daarmee is duurzaam bouwen een norm geworden.

Het cradle-to-cradleprincipe gaat nog verder. De centrale gedachte van deze filosofie is dat alle gebruikte materialen na hun leven in het ene product, nuttig kunnen worden ingezet in een ander product. Kritisch kijken naar cradle-to-cradle-aanbevelingen kan geen kwaad. Soms zijn materialen wel volgens het principe gefabriceerd (rvs bijvoorbeeld), maar kost de productie erg veel (lees: te veel) energie.

Stad van de Zon in Heerhugowaard wordt met circa 2000 woningen de grootste energieneutrale woonwijk ter wereld.

Conclusie

Deze verkenning naar duurzaamheid leidt tot de belangrijke conclusie dat duurzame wijken haalbaar zijn, mits alle partijen de handen ineenslaan. Investeerders zijn geïnteresseerd in duurzaamheid en beleggen hun geld graag in duurzame bedrijven. Woningbouwcorporaties gaan voor energiezuinige woningen en gaan duurzaam inkopen. Ook architecten houden bij hun ontwerpen steeds meer rekening met duurzaamheid en energiebesparing en kiezen voor producten die recyclebaar zijn of minder schadelijk voor het milieu.

Samen investeren in sociaal-maatschappelijk en economisch perspectief voor de bewoners, maar ook in duurzaamheid en nieuwe woonzorgconcepten. Kortom, als alle partijen elkaar in een vroeg stadium vinden, komt dat de duurzame wijken en hun bewoners ten goede! ■

Bronnen:
ARCADE: Vitale,
duurzame woonwijken
www.VNG.nl
www.VROM.nl

2001

De Galaxy-lijn wordt uitgebreid en Kompan Elements wordt geïntroduceerd.

Homo ludens en maatschappelijk ondernemen

Schets van een toestel
in de Taaltuin

Creative invulling van de openbare
ruimte door studenten TU Eindhoven

Het begrip homo ludens (letterlijk ‘spelende mens’) is door cultuurwetenschapper Johan Huizinga geïntroduceerd om het belang van spel te benadrukken.

Volgens hem heeft spel een enorme invloed op ons bestaan en geldt het zelfs als grondslag van onze cultuur.

Het adagium van Kompan *Playful living* sluit daar naadloos bij aan. Kompan heeft de ambitie kinderen en jongeren een perspectief te bieden op een kansrijke toekomst. De maatschappelijke betrokkenheid van Kompan krijgt niet alleen vorm in projecten van opdrachtgevers. Kompan draagt ook graag een steentje bij aan diverse maatschappelijke initiatieven. Met financiële bijdragen en door kennis en expertise beschikbaar te stellen, door

middel van sponsoring en sociale projecten.

De Taaltuin

‘Rotterdam en taalbeleid, dat hoort bij elkaar. Als Rotterdam ernst wil maken met de taalontwikkeling van de kinderen dan zal ze alles uit de kast moeten halen. Dit idee speelt letterlijk met taal. Het belang van dit idee is dat alle talen belangrijk zijn. Als kinderen maar grootgebracht worden met een volledig taalsysteem. Van daaruit kunnen

kinderen goed meertalig worden. Meertaligheid is zelfs beter voor de intellectuele ontwikkeling. Voor het cognitieve en abstracte denken. Meertaligheid is geen probleem, maar een rijkdom’, aldus docente Nederlands en beeldend kunstenares Fenneke Hordijk. In het kader van de campagne Rotterdam Idee heeft ze de Taaltuin bedacht en daar speciale speeltoestellen voor ontworpen en Kompan helpt haar met de realisatie. ‘De toestellen liggen gereed op de tekentafel, nu moeten ze alleen nog een “huid” krijgen en dan zijn ze klaar’, vertelt Fenneke. ‘Ik denk dat de taalles in een klaslokaal heel goed spelenderwijs buiten voortgezet en uitgebuit kan worden.’ De Taaltuin opent met de woordslang als speeltoestel. Door drie- tot zesjarigen buiten

2003

Kompan neemt het Franse bedrijf Sarl Sporadix over en introduceert het Sporadix Multisport-assortiment onder de naam Kompan Freegame. Bij de huidige Freegame-panelen is de kunststofkern omsloten door twee zijkanten van zuiver 'virgin' kunststof.

2005

De aandeelhouders van Kompan accepteren een overnamebod van Nordic Capital. Met de consequentie dat Kompan A/S niet langer beursgenoteerd is op de Copenhagen Stock Exchange.

met woorden te laten spelen leren ze sneller en vooral heel speels. Empirisch onderzoek toont aan dat beweging een directe relatie heeft met gezondheid en welbevinden en dat beide aspecten positieve randvoorwaarden zijn voor een voorspoedige (tweede)taalverwerving. Als alles goed gaat wordt er in november gestart met de uitvoering. De toestellen zullen verder ontwikkeld worden in samenwerking met Kompan en studenten van de Technische Universiteit Eindhoven.

Playgrounds

Kompan werkt samen met en/of is partner van organisaties die visie hebben op het belang van speel- en ontmoetingsplekken in de openbare ruimte; een plek waar de wensen en behoeftes van jongeren centraal staan.

Zo vraagt Jantje Beton met een postercampagne aandacht voor tieners: "Te oud voor de speeltuin, te jong voor de hangplek maar te leuk om te vergeten!" Ook de Richard Krajicek Foundation heeft soortgelijke overwegingen. Het stimuleren van sportieve activiteiten, in een sociaal veilige situatie, voor jongeren in

die wijken waar de mogelijkheden beperkt zijn. Met die activiteiten wil de RKF het sporten dicht bij huis brengen en maatschappelijke problemen als bewegingsarmoede en overgewicht tegengaan. Door het aanleggen van zogenoemde Cruyff Courts is het aloude trapveldje dat vroeger te vinden was in veel buurten en wijken, maar opgeofferd werd voor verstedelijking en uitbreiding, weer in ere hersteld. Deze Courts zijn er in alle soorten en maten. Scholengemeenschap Mariendaël voor speciaal onderwijs te Arnhem beschikt over een aangepast Cruyff Court. Kinderen van vier tot twintig jaar met een lichamelijke, verstandelijke of meervoudige beperking kunnen hier naar hartenlust bewegen. Het speelveld is dankzij de speciale rubberen vloer perfect toegankelijk voor rolstoelen. Maar er is meer: om het veld heen liggen twee hardloopbanen, een rolstoelhelling en er kan gedribbeld worden richting de basketbalpaal.

Playful Design Award 2009

De Playful Living Design Award is een gezamenlijk initiatief van Kompan en de Technische Universiteit van Eindhoven. De

Beweging heeft een directe relatie met gezondheid en welbevinden

Award is een aanmoedigingsprijs voor studenten van de afdeling Industrial Design User Centered Engineering en wordt jaarlijks uitgereikt. Studenten die de creatiefste invulling van de openbare ruimte ontwerpen, komen in aanmerking voor deze aanmoedigingsprijs. Dat kunnen ontwerpen voor zowel kinderen, jongeren of ouderen zijn. Om nieuwe, innovatieve productconcepten te genereren worden de recente onderzoeksresultaten van het Kompan Play Institute (KPI) gebruikt als inspiratie voor studenten. In het algemeen is de opdracht om gebruikers van de openbare ruimte te stimuleren tot meer sociale interactie middels aantrekkelijke en bewegingsstimulerende objecten. In de jury hebben onder anderen Niels Julskjaer (hoofd Productontwikkeling Kompan) en Fiona Bambacht (Kompan Marketing & Communicatie) zitting. ■

Tekst: Djoeke Barkey, Foto's: Johan Cruyff Foundation, Richard Krajicek Foundation

Cruyff Court Mariendaël

De Richard Krajicek Foundation stimuleert actief bezig zijn.

'De inrichting van de openbare ruimte is bij ons gericht op bewegen. Met openbare speelplekken hopen we de kinderen achter de computer vandaan te krijgen en door verschillende combinaties van speeltoestellen willen we ze leren met elkaar te spelen. Daarnaast zijn hangplekken bij ons niet alleen meer overkappingen voor de jeugd; tegenwoordig combineren we deze met een uitdaging om te bewegen, zoals een fitnessapparaat.' Wijnand van Neerbos, clustercoördinator Sport, Spelen en Bos, gemeente Nijmegen.

**ACHTER-
GROND →**

DUURZAAMHEIDS- IMPULS DOOR *DE OVERHEID*

Gemeenten zijn druk bezig om hun aankopen duurzaam te doen. Wat betekent dit voor de aanschaf van speeltoestellen? Past de markt zich wel snel genoeg aan en blijft er genoeg te kiezen voor gemeentes?

Tekst: Barbara Schilthuis

2006

Kompan besluit om productie en distributie van alle productlijnen te verplaatsen naar Brno in Tsjechië. Het hoofdkantoor van Kompan blijft gevestigd in Ringe, Denemarken.

2006

Kompan heeft de verkooprechten van Corocord-producten voor de Nederlandse, Belgische en Luxemburgse markt verworven.

In het streven naar een duurzame samenleving hebben de overheden besloten dat ze voortaan duurzaam gaan inkopen. De Rijksoverheid wil in 2010 volledig duurzaam inkopen. Gemeenten streven ernaar om in 2010 voor 75 procent duurzaam in te kopen en in 2015 zelfs voor 100 procent. De overheden geven per jaar zo'n 55 miljard euro aan opdrachten aan de markt. Daarmee hebben ze ook een bepaalde macht om die producten of diensten die ze inkopen duurzaam te maken. Zo ontstaat een beweging in de markt en is er zelfs sprake van een soort inkoopmacht van de overheid. Want als leveranciers aan de overheden willen blijven leveren, zullen ze dat duurzaam moeten doen. Het ministerie van VROM heeft criteria opgesteld om ervoor te zorgen dat het duidelijk is wat er met duurzaam inkopen bedoeld wordt. Agentschap NL (voorheen SenterNovem) heeft deze duurzaamheidscriteria momenteel voor 52 productgroepen opgesteld.

OPTIMUM VAN DE DRIE P'S

In de criteria voor duurzaam inkopen wordt er gezocht naar een optimum tussen de drie P's: *people*, *planet* en *profit*. Het gaat dus om zowel sociale aspecten als milieu als welvaart. Als je bijvoorbeeld natuursteen uit China koopt is dat wellicht goedkoper dan uit een ander land. Maar je kunt je afvragen of dat natuursteen wel wordt verkregen door arbeidskrachten die goed betaald worden. Dit sociale aspect (*people*) weegt mee als je duurzaam gaat inkopen. Bij de

tweede P van *planet* gaat het om de materialen die worden gebruikt. Ook spelen de processen een rol. Bij het maken van het ene product is er meer CO₂-uitstoot dan bij een ander product. En bij *profit* gaat het erom of er aanbesteed wordt op de laagste prijs of dat dit gaat op prijs en kwaliteit. Aangezien speeltoestellen grotendeels worden gekocht door overheden hebben de fabrikanten van speeltoestellen veel te maken met deze criteria. Ze moeten zich daarop voorbereiden en erop inspelen. Als de leveranciers niet aan de criteria voldoen vallen ze af in het selectieproces. Dus omdat de overheid zo'n grote opdrachtgever is, heeft dat het effect dat steeds meer leveranciers duurzaam gaan werken. Dat is natuurlijk ook het effect dat de overheid wil bereiken. De branchevereniging Spelen is met VROM in gesprek om te komen tot aparte duurzaamheidscriteria voor speeltoestellen. Criteria die recht doen aan het belang van de geldende DIN EN-normen 1176 en 1177 en die de huidige omissies correct herstellen.

OVERGANGSFASE

Dit is ook de ervaring van de gemeente Sittard-Geleen. Daar besloot men in 2009 om speeltoestellen voortaan duurzaam in te kopen. Mariëlle Smeets-Leenders, adviseur inkoop van Sittard-Geleen vertelt dat met zeventien verschillende leveranciers een raamovereenkomst heeft afgesloten. 'Criteria waaraan de speeltoestellen onder andere dienden te voldoen waren dat ze gemaakt waren van hout

(deze dienen van duurzame materialen op grondlijm te zijn) en duurzame materialen en ook dat ze herbruikbaar zijn. Verder heeft de gemeente Sittard-Geleen gebruikgemaakt van de criteria voor speeltoestellen zoals die op de website van Agentschap NL staan.' Zo spelen de gemeenten dus ook in op de veranderingen die er gaande zijn op de markt van speeltoestellen. Wel houden ze er hierbij rekening mee dat de leveranciers in een overgangsfase zitten. Ze krijgen dan ook de tijd om zich aan de nieuwe situatie aan te passen. Maar het lijkt erop of het een proces is dat onomkeerbaar is, want wie wil blijven meetellen zal ook duurzaam moeten leveren. Hierdoor bereikt de overheid dus automatisch wat zij wil bewerkstelligen, namelijk een duurzame samenleving. ■

OMISSIES IN DE CRITERIA

De specifieke criteria voor speeltoestellen zijn te vinden op de website van Agentschap NL (www.agentschapnl.nl). Speeltoestellen vallen daar momenteel nog onder de categorie straatmeubilair. Twee belangrijke omissies zijn volgens de branchevereniging Spelen de volgende. Op dit moment zijn er nog geen duurzame alternatieven

voor verduurzaming van hout. Derhalve is Spelen van mening dat hout dat onder vacuümdruk is verduurzaamd met koperverbindinghoudende middelen alleen organische componenten mag bevatten en geen metalen componenten. Ten tweede moet kunststof uit 90 procent gerecycled materiaal bestaan. Er is echter vastgesteld dat er onvoldoende kunststof recyclet beschikbaar is en dat de zuiverheid hiervan niet gegarandeerd is. Dit betekent in het cradle-to-cradleproces dus een continue stroom van onzuiver materiaal. Spelen heeft VROM gevraagd deze eis te veranderen in minimaal 90 procent te recycleren materiaal waardoor zuiver 'virgin' materiaal is toegestaan.

2007

Introductie Kompan Storymakers.

2008

Introductie Kompan BLOQX en Kompan Icon.

2010

Kompan bestaat 40 jaar.

OPROEP: WIE WEET WAAR DE OUDSTE KOMPAN-SPEELPLEK IS?

Kompan bestaat veertig jaar. In het kader van dit jubileum is Kompan op zoek naar het oudste Kompan-speeltoestel in Nederland. Weet u in welke gemeente dat toestel staat? Maak een foto van het toestel en stuur deze naar kompan.nl@kompan.com. Vermeld er duidelijk bij waar het staat en vermeld uw eigen gegevens erbij. Is uw toestel het oudste uit alle inzendingen dan feliciteren wij u voor 15 september a.s. met uw prijs: een nieuw en gelijkwaardig Kompan-speeltoestel ter waarde van maximaal € 20.000,-. *PS Op het identificatieplaatje (zie witte Do-nut dop) staat welk toestel het is en van welk jaar.*

